

Néhány növényfaj elterjedése a Gerecse-hegységben és környékén

BARINA Zoltán

ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék 1083 Budapest, Ludovika tér 2.; quercus@mail.uti.hu

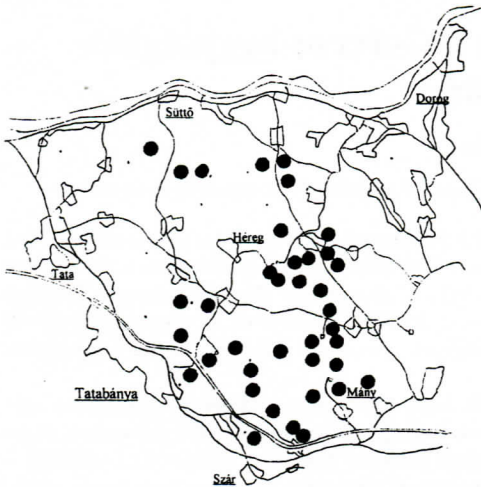
Jelen közleményt korábban megjelent, florisztikai adatokat tartalmazó munkánk (MATUS - BARINA 1998) folytatásának számom. Az utóbbi években összegyűlt számos előfordulási adatból csak azokra a növényekre vonatkozókat válogattam össze, melyeknek a Gerecseben való elterjedéséről elég részletesnek ítélt kép rajzolódott már ki. E célból szükségesnek éreztem néhány, a korábbi cikkünkben is szereplő faj újbóli tárgyalását, de csak olyan esetekben, ha az újabb eredmények jelentősen kibővítik a faj hegységbeli elterjedéséről akkor vázolt képet.

A Gerecse egészére kiterjedő kutatásaim lehetővé tették, hogy egyes növényeknek a hegységben való elterjedését megpróbáljam felvázolni, amit az irodalmi adatok feldolgozásával igyekeztem pontosítani (nem térek ki viszont a herbáriumi adatokra és a meg nem erősített irodalmi adatokra). Megemlítek néhány, a hegységben talált gyomnövényt, melyek elterjedéséről koránt sincs részletes kép, de fontos foglalkozni velük, mert eddig alig néhányan közölték itteni előfordulásukat. Az egyes fajok lelőhelyeinek részletes felsorolása települések szerint betűrendben történik, adott lelőhely mögött szerepel a fajt onnan korábban is közlő szerző (ha van ilyen).

Néhány faj hegységbeli elterjedését térképvázzalokkal igyekeztem szemléletesebbé tenni. A térképeken • jelenti az általam talált új, illetve a korábban közölt és most megerősített adatokat. A földrajzi nevek megadásához a Gerecse 1996-ban, a Vértes 1995-ben és a Pilis és a Visegrádi-hegység 1999-ben kiadott turistatérképeit vettem alapul, ha szükséges volt, akkor pedig az 1:10 000-es méretarányú EOTR térképeket használtam. Ahol lehetett a pontos lelőhelyet kerek zárójelben adtam meg pl.: Héreg: Gerecse-hegy (Fiarbük, Szénégető laposa stb.). Félreértésre adhat okot, hogy Tatabánya közelében, egymástól távol kettő Kő-hegy nevezetű terület is van, ha a szövegben csak Tatabánya: Kő-hegy megjelölés szerepel, akkor az a Turul-émlékmű közelében levőt jelenti, míg a Felsőgalla melletti Kő-hegyet (276 m) Tatabánya (Felsőgalla): Kő-hegy jelzi. Más területeknek viszont a részletesebb térképeken sincs feltüntetve nevük, ezért czekek megpróbáltam körülírni, vagy elnevezni és idézőjelben tüntettem fel őket. Ilyen területek: Bajót: „Gyümölcsös töve” (az Órisápi gyümölcsöstől Ny-ra); Gyermely: „Siklóernyő-hegy” (Máriaalomtól DNy-ra ~500 m-re), „298 m-es domb” (a Nagy-Seres-hegy és a Jásti-hegy közötti domb); Lábatlan: „Lábatlani-patak melletti oldal” (a Lábatlani-patak jobb oldalán levő meredek oldal, az Öreg-hegy nyúlványa); Tokod: „Házak mellett” (Tokodtól K-re levő homoki gyepek és szőlők), „Szőlők mellett” (a Római-sáncától délre levő szőlők keleti szélén levő kis domb). A fajok nevezéktana SIMON (2000) művét követi.

Eredmények

5. *Helleborus dumetorum* W. et K.: Bajna (KERNER 1857): Mulató-hegy, Nyika-hegy (BOROS 1949, 1952), Öreg-Nyulas, Öreg-Ör-hegy (Harasztos), Ör-hegy (FEICHTINGER 1865, 1899; BOROS 1938; PENKSZA 1995), Sárasi-kő; Bajót: Repec-hegy (FEICHTINGER 1899), Dámvadasi erdőszház (Szárász 1981); Csabdi: Csordakút, Fülöp-tanya, Irtás-tetők, Mayer-tanya (KITAIBEL 1803.: Csabdi); Gyermely (FEICHTINGER 1899); Bagoly-hegy (BOROS 1941, 1949), Bagó-hegy, Bö-Somlyó (BOROS 1952), Gyarmatpuszta, Kecse-kő (BOROS 1941, 1949), Nagy-Seres-hegy, Vadalmás (BOROS 1941), Vadaspark, „298 m-es domb”; Lábatlan: Pisznice (BAUER 1997), Ragály-völgy (FEICHTINGER 1865, 1899; BOROS 1938); Nagygyháza: Kis-Pap-Cser (BOROS 1940.: Nagygyháza); Neszmély: Asszony-hegy; Nyergesújfalu: Szépasszony-völgy, Kecse-kő alja; Héreg: Jásti-hegy; Mány: Erdő-Páskom; Óbarok: Dobogó, Lóingató (BOROS 1940; TÖRÖK 1977), az M1-es autópálya 43. km-ének közelében; Tarján: Aranyos, Baglyas-hegy (KOMLÓDI 1958), Fakó-hegy, Malom-patak, Somlyóvár, Tamás-kő, Tábarnok fái hegy (BOROS 1941), Tornó; Tatabánya: Nagy-Keselyő-hegy; Vasztély: Bükkös-tető, Kerek-Erdő, Nagy-Erdő, Télizöldes; Vértestolna: Pes-kő.

1. térkép. *Helleborus dumetorum* W. et K.

18. *Aconitum vulparia* Rchb.: Héreg: Gerecse-hegy (BOROS 1951; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962; SZÁRAZ 1981; BAUER 1998); Lábatlan: Bersek-hegy, Eménkes, Törökös, Pisznice (BOROS 1951; BAUER 1997, 1998), Tüzköves.

21. *Pulsatilla grandis* Wender.: Bajna: Öreg-Ör-hegy (néhány) (BOROS 1952), Ör-hegy (PENKSZA 1995); Bajót: Vaskapu (50-70), „Gyümölcsös töve” (120-130), Szem-Szőlők (5); Csabdi: Bagó-hegy; Csolnok: Fukszberg (30-40), Magos-hegy (10-20) (SZOLLÁT 1980; BAUER-BARNA 1999), Nagy-Gete (1); Epöl: Hegyenát (30 tő); Gyermely: „Siklóernyő-hegy” (2500-3000 tő); Mogyorósbánya: Ábel-völgy (13), Szentkereszt-hegy (14), Kő-hegy (50), Öreg-Szőlő; Sárísáp: Kovács-völgy (2000-2500), 212,7m-es domb (600); Szomor: Kakukk-hegy (néhány) (BOROS 1940); Úny: Haraszt-dűlő (10-20); Tarján: Fakó-hegy.

22. *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. subsp. *nigricans* (Störck) Zamels: Bajót: Látó-hegy (néhány), Zab-úti-dűlő (120); Csolnok: Banka (9), Fukszberg (100-150), Kecse-hegy (néhány), Magos-hegy (~100) (SZOLLÁT 1980), Dág: Öreg-hegy (200-250); Dorog: Kis-Kőszikla (1000x); Tarján: Fakó-hegy.

59. *Ranunculus illyricus* L.: Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Borostyán-kő, Mulató-hegy, Sárásikő; Bajót: Domonkos-hegy, „Gyümölcsös töve”, Mány-oldal, Öreg-kő; Csolnok: Magos-hegy (FEICHTINGER 1865), Gete-hegy, Nagy-Gete (FEICHTINGER 1865; SZOLLÁT 1980); Dorog: Arany-hegy, Kis-Kőszikla, Dunaalmás: Füzike-hegy, Kópita (MATUS 1992); Dunaszentmiklós: Nagy-Somló (BOROS 1942); Héreg: Fehér-kő (BOROS 1940), Kajmát, Páskom; Mogyorósbánya: Kő-hegy, Ó-hegy, Plesina, Tölgyfa-dűlő; Neszmély:

Asszony-hegy, Bors-hegy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy, Hajdú-ugrató, Kecse-kő, Péter-járás; Sárísáp: Babál-szikla; Sütő: Kis-Teke; Szár: Nap-hegy, Űrge-hegy, Szárliget; Halyagos, Zuppa; Tardos (GÁYER 1916): Bagoly-hegy, Csonkás-hát, Gorba-tető (BOROS 1933), Nyerges-hegy, Rendek-á.; Tarján: Gömbös-sűrű, Mester-Berek; Tatabánya: Bódis-hegy, Csúcsos-hegy (GÁYER 1916, JAKUCS 1961), Irtás-hegy, Kálvária-hegy, Kő-hegy (Felsőgalla), Kő-hegy, Nagy-Keselyő-hegy, Sátor-hegy; Tokod: „Házak mellett”, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1978; 1980), Öreg-kő (SZOLLÁT 1978), Új-hegy; Tokodaltáró: Homokbánya; Vértesszőlős: Halyagos; Vértestolna: Pes-kő.

69. *Adonis flammea* Jacq.: Gyermely: „Siklóernyő-hegy” (felhagyott szőlőkben 5 tő); Tarján: a Fakó-hegy alatt kalászosban, *Adonis aestivalis*-szal együtt.

78. *Spiraea media* L.: Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató; Lábatlan: Pisznice (FEICHTINGER 1865; BOROS 1941; BAUER 1997, 1998); Tokod: Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980; BAUER 1999). Vö. BOROS (1953b).

84. *Pyrus nivalis* Jacq.: Gyermely: „Siklóernyő-hegy”: telep kb. 10 x 4 m-en, több 20-25 cm törzskerületű fácska és számos sarj 1998-ban, a következő év tavaszán egy késői égetés alkalmával az idősebb törzsek mind elpusztultak. A Gerecséből eddig nem közölték!

198. *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.: Héreg: Szénzsát-rét; Tatabánya: Lázár-hegy tövében a Tarjáni-malompaták mellett; Vértestolna: Legelő, szintén a Tarjáni-malompaták mellett. A Gerecséből eddig nem közölték!

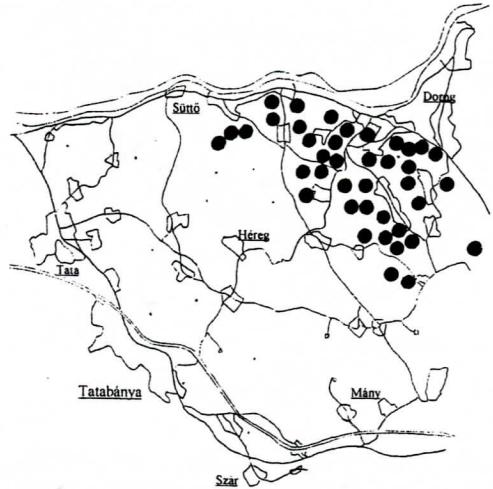
216. *Rosa spinosissima* L.: Baj: Lábas-hegy; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”; Héreg: Páskom (1); Lábatlan: Pisznice; Tarján: Fakó-hegy; Tokod: Nagy-Gete;

217. *Rosa gallica* L.: Baj: Lábas-hegy; Bajót (BOROS 1941): Domonkos-hegy, „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Öreg-kő (Kis-kő); Csabdi: Bagó-hegy; Csolnok: Gete-alja, Gete-hegy, Kecse-hegy, Magos-hegy, Nagy-Gete; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy, „298 m-es domb”; Héreg: Kajmát (BOROS 1947), Páskom; Lábatlan: Búzás-hegy, Hármashatár, Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”; Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Gyertyános, Szentkereszt-hegy; Neszmély: Asszony-hegy, Nagy-Teke-hegy; Sárísáp: Kovács-völgy, Sütő: Kis-Teke-hegy; Tardos: Gorba-tető (Gyenyinszka); Tatabánya (JAKUCS 1961): Kopasz-hegy; Tokod: Dank-hegy.

235. *Cerasus fruticosa* (L.) Mill.: Bajna: Ör-hegy (PENKSZA 1995); Bajót: „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Szem-Szőlők, Zab-úti-dűlő; Csabdi: Bagó-

- hegy; Csolnok: Gete-hegy (SZOLLÁT 1980), Kecse-hegy, Spacceberg; Dorog: Kávária-hegy, Samu-akna (a csolnoki út szélén); Epöl: Ádistáció, Hegyenát; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy; Lábatlan: Kis-Bersek-hegy; Máriahalom: 237m-es domb az epöli út mellett (felhagyott szőlőkben); Mogyorósbánya: Kő-hegy, Ó-hegy (BOROS 1946); Nagysáp: Kút-völgy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy; Sárísáp: Babál-Szikla, Kovács-völgy, 212,7m-es domb; Szomor: Kakukk-hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy (BOROS 1938: Gödör-dűlő).
251. *Sempervivum marmoreum* Gris.: Bajót: Öreg-kő; Csolnok: Nagy-Gete (BOROS 1952; SZOLLÁT 1980); Neszmély: Bors-hegy; Tokod: Öreg-kő (SZOLLÁT 1978);
252. *Jovibarba hirta* (L.) Opiz: Baj: Lábas-hegy (FEICHTINGER 1899; SEREGÉLYES 1974); Bajót: Öreg-kő (KOMLÓDI 1958; SEREGÉLYES 1974); Csolnok: Gete-hegy, Magos-hegy (FEICHTINGER 1865; SZOLLÁT 1978, 1980), Nagy-Gete (BOROS 1952; SZOLLÁT 1978, 1980); Epöl: Kőszikla; Gyermely: Bagoly-hegy, Kecse-kő, „298 m-es domb”; Héreg: Jásti-hegy, Szenék (alig néhány); Óbarok: Lóingató (BOROS 1947; SEREGÉLYES 1974); Sárísáp: Babál-szikla; Szárliget: Zuppa (ZÓLYOMI 1947 in Csontos 1998; SEREGÉLYES 1974); Szomód: Borz-hegy; Tardos: Alsó-Látó-hegy, Nyerges-hegy (SEREGÉLYES 1974; SZÁRAZ 1976); Tarján: Baglyas-hegy, Hársas, Somlyóvár, Tábormok fái hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy (alig), Kálvária-hegy (BOROS 1920); Tokod: Öreg-kő (SZOLLÁT 1980);
254. *Saxifraga bulbifera* L.: Gyermely: „298 m-es domb”; Héreg: Kis-Szenék (1); Tardos: Nyerges-hegy (1); Tokod: Köves-hegy (kevés).
264. *Ribes rubrum* L.: Dorog: Csolnok-liget; Lábatlan: Hármashatár; Neszmély: Disznós-küti-völgy, Izsán-völgy, Téglagyári-patak völgye; Tarján: Malom-patak; Tatabánya: a Skála Sztrádától Ny-ra levő patak völgyben; Tokod: Miklós-Berek.
273. *Cytisus procumbens* (W. et K.) Spreng.: Csolnok: Nagy-Gete (~30);
282. *Ononis pusilla* L.: Agostyán: Tüzkő-hegy; Bajót: Kovács-Berek, Látó-hegy (MATUS - BARINA 1998), Öreg-kő (MATUS - BARINA 1998), Szem-Szőlők, Vaskapu (MATUS - BARINA 1998); Csolnok: Gete-hegy (MATUS - BARINA 1998), Gete-alja, Kecse-hegy, Magos-hegy (FEICHTINGER 1899; MATUS - BARINA 1998), Spacceberg; Dág: Öreg-hegy, Sztávki; Dorog: Kálvária-hegy; Dunaalmás: Kőpíte; Epöl: Ádistáció (MATUS - BARINA 1998), Fehér-szikla (MATUS - BARINA 1998), Hegyenát, Kőbánya (MATUS - BARINA 1998), Palkó-hegy; Gyermely: Góré-hegy, Vörös-hegy; Lábatlan: Kis-Bersek-hegy, Ördög-gát; Leányvár: Kolostor-hegy; Máriahalom: 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Kő-hegy (MATUS - BARINA 1998), Ó-hegy, Szentkereszt-hegy (MATUS - BARINA 1998); Nagysáp: Babály (MATUS - BARINA 1998), Bodói-domb, Őrisápi-dűlő (MATUS - BARINA 1998), Rét-földek, Romma (MATUS - BARINA 1998), Szé-Tisza, Tekerület (MATUS - BARINA 1998), Ürgemáj és Ökörmező (MATUS - BARINA 1998); Neszmély: Meleges-hegy, Nagy-Teke-hegy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy; Pilisjászfalu: Száraz-ág; Sárísáp: Kőszikla-hegy, TSZ-major, Üрге-völgy; Süttő: Tatai-dűlő; Szár: Nap-hegy (BOROS 1951); Szomor: Kakukk-hegy (MATUS - BARINA 1998); Tokod: Dank-hegy (MATUS - BARINA 1998), Hegyes-kő (MATUS - BARINA 1998), Köves-hegy, Les-hegy, Sas-hegy (MATUS - BARINA 1998), „Szőlők mellett”, Tökés-tető (MATUS - BARINA 1998); Tokodaltáró: Kis-Gete; Úny: Haraszi-dűlő (MATUS - BARINA 1998); Vasztély: Bükkös-tető.
334. *Lotus borbasii* Ujhelyi: Bajót: Domonkos-hegy, „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Öreg-hegy, Öreg-kő (SEREGÉLYES 1974), Pásztorház, Vaskapu;

2. térkép. *Lotus borbasii* Ujhelyi

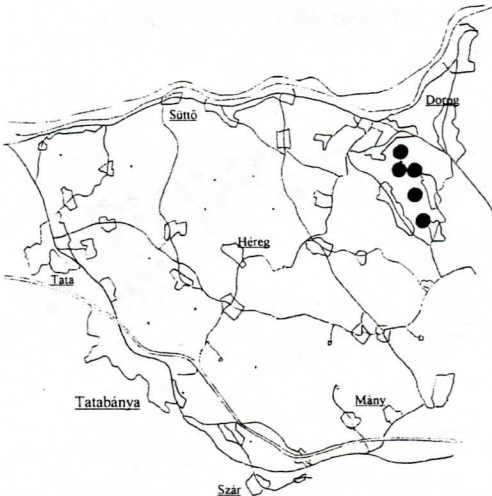
Csolnok: Gete-hegy (BOROS 1962; SZOLLÁT 1980; BAUER-BARNA 1999), Kecse-hegy, Magos-hegy, Spacceberg; Dorog: Kálvária-hegy, Kis-Kőszikla (BOROS 1962; SZOLLÁT 1978); Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Kőbánya, Kőszikla; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”; Lábatlan: Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”, Öreg-hegy, Réz-hegy; Leányvár: Kolostor-hegy; Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Gyertyános, Kő-hegy, Ó-hegy, Örgentanya, Plesina, Szentkereszt-hegy, Tanbánya; Nagysáp: Bodói-domb, Gede-hegy, Kút-völgy, Nagysápi-árok, Őrisápi-dűlő, Pokol-völgy, Rét-

földek, Romma, Ürgemáj és Ökörmező; Nyergesújfalu: Búzás-hegy (BOROS 1946), Kálvária-hegy, Magyar-hegy; Sárísáp: Babálszikla, Kovács-völgy, Pusztaszőlő, Törött-hegy, TSZ-major, Ürge-völgy, 212,7m-es domb; Tokod (SZOLLÁT 1978): Cigány-völgy, Dank-hegy, „Házak mellett”, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1978, 1980), Köves-hegy, Les-hegy, Sas-hegy, „Szőlők mellett”; Tokodaltáró: Homokbánya, Kis-Gete, Oldal-földek.

345. *Astragalus exscapus* L.: Mogyorósbánya: Ó-hegy (~50); Tokod: Halastó (MATUS - BARINA 1998), Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980; MATUS - BARINA 1998), Köves-hegy, Tökés-tető; Tokodaltáró: Kis-Gete.

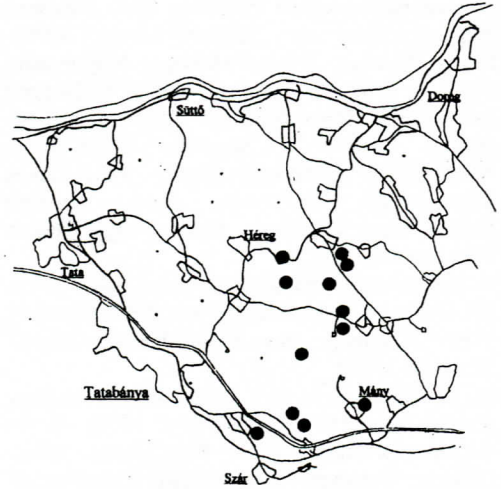
351. *Astragalus vesicarius* L. subsp. *albidus* (W. et K.) Br.-Bl.: Csolnok: Gete-hegy, Magos-hegy (FIECHTINGER 1865, 1899; SZOLLÁT 1980), Nagy-Gete (JÁVORKA 1904; BOROS 1962; SZOLLÁT 1978, 1980); Dág: Öreg-hegy (néhány); Tokod: Les-hegy (több száz).

3. térkép. *Astragalus vesicarius* L. subsp. *albidus* (W. et K.) Br.-Bl.

358. *Coronilla coronata* L.: Bajna: Öreg-Nyulas, Öreg-Ör-hegy (100x), Ör-hegy (PENKSZA 1995); Csabdi: Bagó-hegy (100x); Gyermely: Bagó-hegy, Kecské-kő, Nagy-Seres-hegy (22); Héreg: Páskom (1); Nagyegyháza: Kis-Pap-Cser (10x); Óbarok: Lóingató (BOROS 1938, 1953a); Szárliget: Zuppa (pár); Tarján: Fakó-hegy.

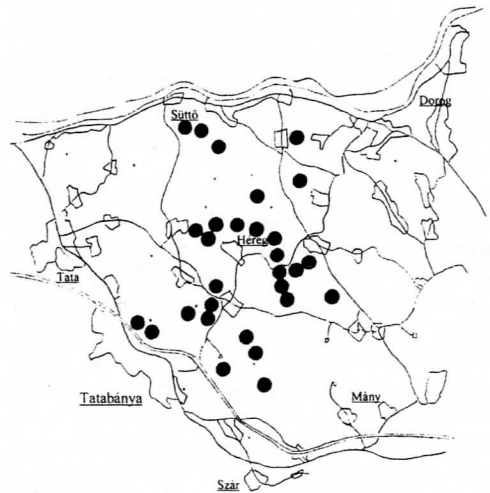
4. térkép. *Coronilla coronata* L.

360. *Hippocrepis comosa* L.: Nyergesújfalu: Búzás-hegy alja; Neszmély: Nagy-Teke-hegy; Szár: Nap-hegy; Vasztély: Bükkös-tető; Zsámbék: Örsi-hegy.

367. *Vicia sparsiflora* Ten.

5. térkép. *Vicia sparsiflora* Ten.

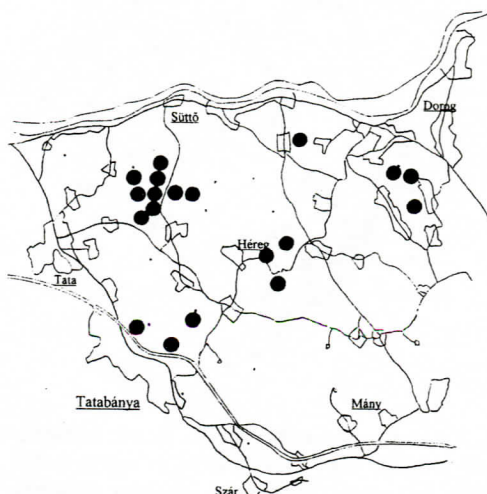

Bajna: Borostyán-kő, Mulató-hegy, Nagy-Sárás (10x), Nyika-hegy (10x), Öreg-Nyulas (~10); Bajót: Bozótos, Domonkos-hegy, Öreg-kő (Hosszú-Berek: 10x), Szakadás; Gyermely: Nagy-Seres-hegy (100x), „298 m-es domb”; Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy) (BOROS 1939, 1947), Halyagos, Jásti-hegy, Kajmát (BOROS 1939, 1949), Páskom, Szenék; Lábatlan: „Lábatlani-patak melletti oldal” (több ezer tő), Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató; Süttő: Gyűrűs-oldal, Hajdú-hegy; Tardos: Bánya-hegy; Tarján: Határ-erdők, Fekete-kő, Kis-Somlyó (BOROS 1941), Kis-Tornyó,

- Nyáros (10x), Tamás-kő, Tábornok fái hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy (BOROS 1933), Kő-hegy, Vaskapu (1); Vértestolna: Pes-kő (BOROS 1928, 1932, 1947).
397. *Lathyrus latifolius* L.: Bajna: Lukas-kő; Bajót: Óreg-kő (Kis-kő), Szem-Szőlők; Csabdi: Bagó-hegy; Csolnok: Banka, Magos-hegy, Nagy-Gete (SZOLLÁT 1980); Dorog: Kis-Kőszikla; Dumaszentmiklós: Markó; Gyermely: Agár-Torok, Bagó-hegy, „298 m-es domb”; Héreg: Páskom; Lábatlan: Búzás-hegy, Hármashatár, Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”, Óreg-hegy, Pisznice (BOROS 1940, 1947), Réz-hegy; Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Kő-hegy, Látó-hegy fölötti patak partján; Nagygyháza: Kis-Pap-Cser; Nagysáp: Sipos (felhagyott szőlők), Szé-Tisza; Neszmély: Bors-hegy, Kozma-hegy; Nyergesújfalu: Jaj-hát, Kecse-kő; Pilisjászfalu: Száraz-ág; Tarján: Fakó-hegy, Fekete-kő, Kis-Somlyó, Somlyó-alja, Zsidai-irtás; Tatabánya: Bódis-hegy; Vasztély: Kerek-erdő; Vértestolna (KITAIBEL 1803): Pes-kő (KOMLÓDI 1958); Zsámbék: Őrsi-hegy.
399. *Lathyrus sphaericus* Retz.: Bajna: Sárasi-kő; Bajót: Óreg-kő; Héreg: Kajmát (BOROS 1949), Kis-Szenék; Nyergesújfalu: Kecse-kő; Tardos: Bagoly-hegy (MATUS 1993).
438. *Polygala major* Jacq.: Bajna: Óreg-Nyulas, Óreg-Őr-hegy, Őr-hegy (BOROS 1938; PENKSZA 1995); Bajót: Domonkos-hegy; Csabdi: Bagó-hegy, Irtás-tetők; Epöl: Hegyenát, Káptalan-dűlő, Sas-hegy; Gyermely: Góré-hegy, „Siklóernyő-hegy”, „298 m-es domb” (4); Lábatlan: Hármashatár, Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”; Mogyorósbánya: Gyertyános, Kő-hegy, Óreg-tanya, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Kút-völgy; Neszmély: Nagy-Teke-hegy (MATUS 1993); Nyergesújfalu: Péter-járás; Szárliget: Zuppa; Tarján: Fakó-hegy.
444. *Cotinus coggygria* Scop.: Csolnok: Nagy-Gete: egyetlen sziklapadon (SZOLLÁT 1980); Neszmély: Nagy-Teke-hegy (MATUS 1993); Nyergesújfalu: Kecse-kő: itteni meglétét BOROS (1941, 1944, 1949, 1953a) óta nem erősítették meg; a hegy nagy részét mára elbányászták, de a bánya északról terjed dél felé, így egyelőre még nem érte el a faj állományát (mely a Gerecseben a legnagyobb); Szár: Nap-hegy: a 100-as út részsüjében; Tarján: Somlyóvár (Vörös-part): erős állomány.
476. *Chaerophyllum aromaticum* L.: Bajót – Nyergesújfalu: a Bajóti-patak mentén több ponton (Péter-járás, Büdös-lyuk); Héreg: Szent László-patak (a Kis-Szenék és Szenék alatt); Neszmély: Nagy-Teke-hegy alatti kis patak; Tarján: Csurgó-hegy alatti patak, Határ-erdők, Tornyó: a Tatabányára vezető műút mellett, Váli-víz;

- Tatabánya: János-forrás; Vértesszőlős: Kovács-hegy; Vértestolna: Tarjáni-malomptak (legelő). A Gerecseből eddig nem közölték!
487. *Orlaya grandiflora* (L.) Hoffm.: Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Sárás-kő; Bajót: Óreg-kő (BOROS 1951; SEREGÉLYES 1974); Csolnok: Gete-hegy, Magos-hegy (SZOLLÁT 1978, 1980), Nagy-Gete (SZOLLÁT 1980); Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Héreg: Jásti-hegy, Szenék (Páter-kő); Neszmély: Asszony-hegy (TÖRÖK 1977), Bors-hegy, Nyerges-hegy (SEREGÉLYES 1974; SZÁRAZ 1976) Nagy-Teke-hegy (BOROS 1938; TÖRÖK 1977); Nyergesújfalu: Kecse-kő; Tardos: Bagoly-hegy, Csonkás-hát, Felső-Látó-hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy, Kopasz-hegy; Vértestolna: Pes-kő (BOROS 1932, SEREGÉLYES 1974, TÖRÖK 1977).

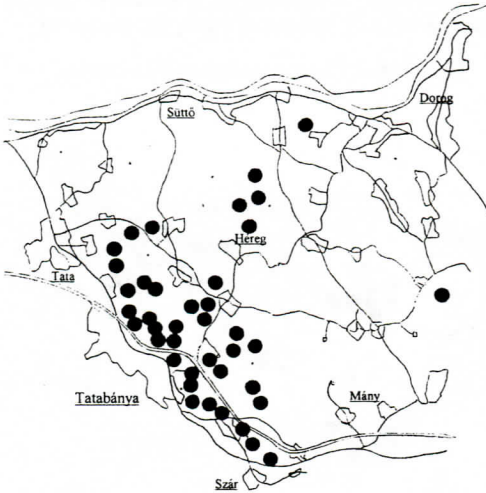
6. térkép. *Orlaya grandiflora* (L.) Hoffm.

489. *Smyrniium perfoliatum* L.: Agostyán: Bocsató-völgy; Baj (KITAIBEL 1803): Kecse-hegy, Lábas-hegy (TÖRÖK 1977, SZÁRAZ 1981), Szentandrás-hegy; Bajót: Muzslai-hegy (alig néhány); Héreg (GRUNDL 1865): Kis-Szenék (~20); Nyergesújfalu: Kecse-kő (alig néhány) (BOROS 1949), Masina-völgy (néhány), Péter-járás (4); Szár: Nap-hegy (3); Szárliget: Halyagos (1940, 1948), a nagygyházi bánya előtt tölgyesben, Zuppa (BOROS 1942); Tardos: Gorba (néhány); Tarján: Baglyas-hegy (KOMLÓDI 1958), Csurgói-hegy, Fekete-kő (BOROS 1940; TÖRÖK 1977), Határ-erdők Katona-csapás, Kis-Tornyó, Madarász-berek, Nyáros, Szűnyog-tó melletti erdő (1), Tamás-kő (gyakori), Tábornok fái hegy, Tornyó (BOROS 1928; TÖRÖK 1977); Tatabánya: Csúcsos-hegy (GÁYER 1916; BOROS 1938, 1950; SZÁRAZ 1981), Farkas-völgy (BOROS 1950), Halyagos (tömeges) (BOROS 1931; SZÁRAZ 1981), Irtás-hegy (gyakori), Kálvária-hegy (BOROS 1936), Kopasz-

hegy, Kő-hegy (tömeges), Kő-hegy (Felsőgalla), Kukorica-hegy, Lázár-hegy, Nagy-Keselyő-hegy (GÁYER 1916), Ózfej, Sátor-hegy, Tüdőszanatórium, Vörös-hegy (BOROS 1931, 1939); Úny: Török-kút (néhány); Vértesszőlős (BOROS 1933, 1942): Csalán-vágás, Ló-Pagony (tömeges), Kovács-hegy (BOROS 1933; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962; SZÁRAZ 1981); Vértestolna (GÁYER 1916): Kappan-Bükk (BOROS 1933; SZÁRAZ 1981), Pes-kő (tömeges) (BOROS 1928, 1932, 1948; KOMLÓDI 1958, FEKETE - J. KOMLÓDI 1962; TÖRÖK 1977)..

7. térkép. *Smyrnum perfoliatum* L.

493. *Bupleurum rotundifolium* L.: Bajna: Juhállási-erdő alatt, Ór-hegy (BOROS 1938; PENKSZA 1995); Bajót: Látó-hegy, Óreg-hegy, Óreg-kő, Vaskapu, Zab-úti dűlő; Csolnok: Magos-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát, 212,8m-es domb; Mogyorósbánya: Kő-hegy (BOROS 1925), Óreg-tanya, Szentkereszt-hegy, volt külszíni fejtésű szénbánya; Nagysáp: Babály, Romma, Ürgemáj és Ökörmező; Szomor: Kakukk-hegy

498. *Bupleurum affine* Sadler: Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Borostyán-kő; Bajót: Mány-oldal, Óreg-kő; Csolnok: Banka, Gete-hegy, Magos-hegy, Nagy-Gete; Epöl: Kőbánya, Kőszikla, Palkó-hegy, 212,8m-ers domb; Dunaszentmiklós: Markó, Nagy-Somló; Gyermely: Góré-hegy, Nagy-Seres-hegy; Héreg: Halyagos, Jásti-hegy, Szenék; Lábatlan: Pisznice, Tűzköves; Mogyorósbánya: Gyertyános, Kő-hegy, Plesina, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Babály, Órisápi-dűlő, Romma; Neszmély: Asszony-hegy, Nyerges-hegy; Nyergesújfalú: Kecse-kő, Péter-járás; Süttő: Gyűrűs-oldal, Haraszt-hegy; Tardos: Alsó-Látó-hegy, Gorba-tető; Tarján: Baglyas-hegy,

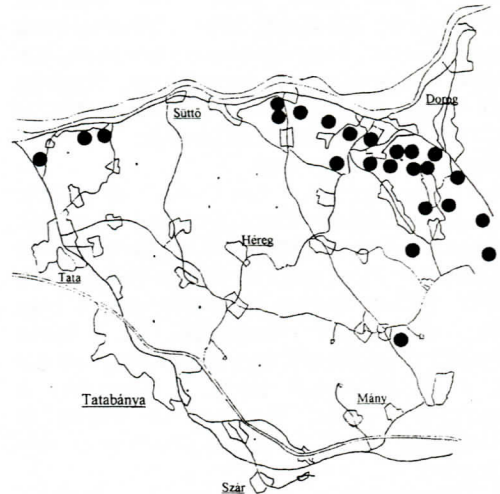
Csatári-kút, Hársas, Katona-csapás, Kis-Tornyó, Somlyóvár; Tokod: Hegyes-kő; Vértesszőlős: Kovács-hegy.

538. *Peucedanum arenarium* W. et K.: Dorog: Kálvária-hegy (~80); Gyermely: „Siklóernyő-hegy” (felhagyott szőlőben 100x); Mogyorósbánya: Kő-hegy (10x), Ó-hegy (100x, létét illegális bányászat veszélyezteti); Nyergesújfalú: Búzás-hegy, Magyar-hegy; Sárísáp: Kovács-völgy (10x); Tokod: Gete-alja (felhagyott szőlőkben 1000x) (FEICHTINGER 1865; JÁVORKA 1904).

546. *Sherardia arvensis* L.: Dunaszentmiklós: a Nagy-Somló alatt; Neszmély: Asszony-hegy alatt; Süttő: Sártványpuszta. Minden helyen extenzív zabvetésben. A Gerecséből eddig nem közölték!

608. *Scabiosa canescens* W. et K.: Csolnok: Fukszberg, Gete-hegy (1), Henrik-hegy, Spacceberg; Dág: Óreg-hegy; Dorog: Arany-hegy (elég gyakori), Kis-Kőszikla (gyakori) (FEICHTINGER 1899); Leányvár: Kolostor-hegy (10x); Mogyorósbánya: Abel-völgy, Ó-hegy (100x); Nagysáp: Romma (100x); Neszmély: Pap-hegy, Vár-hegy; Nyergesújfalú: Búzás-hegy, Kálvária-hegy (10x), Magyar-hegy; Pilisjászfalu: Kalap-hegyi dűlő; Sárísáp: Kovács-völgy; Szomor: Kakukk-hegy (1000x) (BOROS 1938, 1940); Szomód: Eb gondolta-erdő; Tokod: Hegyes-kő, Kis-Gete (BAUER-BARNA 1999), Köves-hegy, Les-hegy, Sas-hegy;

8. térkép. *Scabiosa canescens* W. et K.

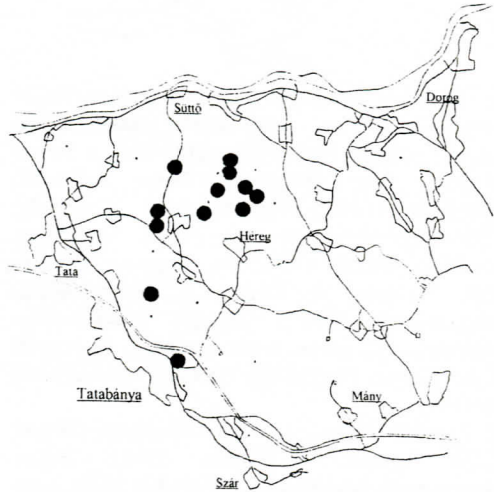

618. *Althaea cannabina* L.: Bajót: Óreg-kő (a Kis-kő tövében).

620. *Alcea biennis* Winterl: Baj: Szentandrás-hegy; Bajna: Kablás-hegy (BOROS 1952), Mulató-hegy fölött; Bajót: „Gyümölcsös töve”, Vaskapu; Dág: Fazekas-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát,

- Kőbánya, Palkó-hegy; Gyermely: Góré-hegy (2); Máriahalom: Béka-hegy; Nagysáp: Babály, Bodóidomb, Őrisápi-dűlő, Rét-földek, Sipos, Ūrgemáj és Őkórmező; Sárísáp: Babál-szikla; Ūny: Harasztidűlő; Vasztély: Télizöldes.
628. *Linum flavum* L.: Bajna: Őreg-Őr-hegy, Őr-hegy (BOROS 1938; Penksza 1991, 1995); Bajót: „Gyümölcsös töve”; Csabdi: Bagó-hegy; Dág: Őreg-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Káptalan-dűlő, Kőbánya, Palkó-hegy; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy; Máriahalom: 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Kő-hegy; Nagysáp: Babály; Sárísáp: Kovács-völgy, Kőszikla-hegy, Törött-hegy, TSZ-major, Ūrge-völgy, 212,7m-es domb; Szár: Nagy-hegy; Tarján: Fakó-hegy; Zsámbék: Őrsi-hegy.
631. *Linum hirsutum* L.: Agostyán: Tűzkő-hegy; Bajna: Őreg-Őr-hegy (~20), Őr-hegy (PENKSZA 1995); Bajót: Látó-hegy; Csabdi: Bagó-hegy, a falutól DNy-ra levő oldal, Irtás-tetők; Csolnok: Kecse-hegy; Dág: Fazekas-hegy, Őreg-hegy; Dorog: Aranyhegy, Kálvária-hegy, Kis-Kőszikla alja; Dunaalmás: Kőpíte – Vöröskő (MATUS 1992); Magas-kő-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Káptalan-dűlő, Sas-hegy; Gyermely: Siklóernyő-hegy; Lábatlan: Lábatlan-hegy, Vaskapu-hegy (Piszke); Leányvár: Kolostor-hegy; Máriahalom: 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Kő-hegy, volt külszíni fejtésű szénbánya; Ó-hegy, Őreg-tanya, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Romma; Neszmély: Korpás-hegy, Kozma-hegy, Meleges-hegy, Pap-hegy; Nyergesújfalu: Kutya-hegy, Magyar-hegy; Sárísáp: Kovács-völgy (1), 212,7m-es domb, Törött-hegy; Pilisjászfalu: Száraz-ág; Süttő (FEICHTINGER 1899): Haraszt-hegy; Szomód (GÁYER 1916): Les-hegy; Ūj-hegy; Tarján: Csatári-kút; Ūny: Haraszi-dűlő; Vasztély: Bányüzem mellett; Bimbó-hegy; Kerek-erdő; Zsámbék: Őrsi-hegy.
638. *Geranium phaeum* L.: Héreg: Gerecse-hegy (Fiar-bükk) (FEICHTINGER 1899; GÁYER 1916; BOROS 1932, 1938, 1940, 1947); Neszmély: Disznós-kúti-völgy; Tardos: Bánya-hegy; Tatabánya: Farkas-völgy (BOROS 1933, 1950), János-forrás, Koldusszállás, Lázár-hegy, Őzfej; Vértestolna (GÁYER 1916): Kovács-hegy (SZÁRAZ 1981).
653. *Geranium pratense* L.: Tarján: Váli-víz (a Táborkői fái hegy alatt: 10x). A Gerecséből eddig nem közölték!
683. *Euphorbia peplus* L.: Bajót: Kovács-berek, Nagysáp: Szilas-völgyi szántók
684. *Euphorbia taurinensis* All.: Csolnok; Mogyorósbánya: Ábel-völgy; Nagysáp: Szilas-völgyi szántók;
685. *Euphorbia exigua* L.: Bajót: Mogyorós; Csabdi: Bagó-hegy; Epöl: Hegyenát; Mogyorósbánya: Erdő-alatti földek, Kő-hegy; Szomód: Bocska-hegy; Tarján (BOROS 1940): Somlyó-alja; Tokodaltáró: Szarkási-dűlő.
705. *Asclepias syriaca* L.: Bajna: Mulató-hegy fölött; Bajót: Kő-alatti földek, Mogyorós; Csabdi: faluszéle, Irtás-tetők (1); Mány: Erdő-Páskom; Máriahalom: 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Muflonos, Ó-hegy; Tarján: Bika-domb alatti parlag, Hársas (útszélén), Sövény-kert; Tatabánya: Gödöri-dűlők; Tokod: Miklós-berek, szőlők a Gete felé; Tokodaltáró: Szarkási-dűlő; Vasztély: a Bányüzem mellett. A Gerecséből eddig nem közölték!
722. *Omphalodes scorpioides* (Hänke) Schrank: Héreg (GRUNDL 1865): Gerecse-hegy (Fiar-bükk, Kőbányák) (FEICHTINGER 1865; BOROS 1932); Lábatlan: Eménkes, Kis-Pisznice (BOROS 1951: Pisznice), Törökös; Nyergesújfalu: Marót-kő, Masina-völgy, Vaddisznós; Süttő: a Bikol-patak mentén (Alsóvadács, Bikolpuszta) (FEICHTINGER 1899); Tardos: Bucsina-völgy, Gorba-tető (BOROS 1933); Tatabánya: Kukorica-hegy; Vértestolna: Kappan-bükk (BOROS 1933, 1941).

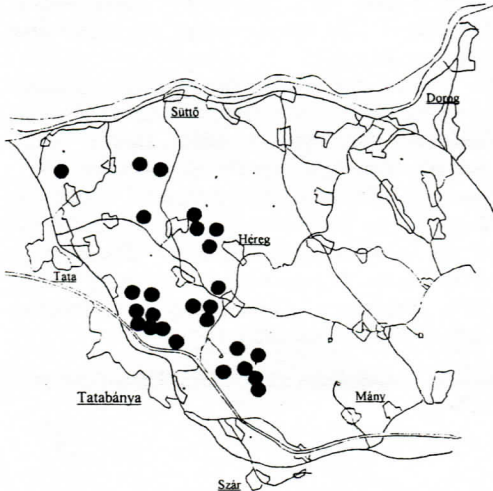
9. térkép. *Omphalodes scorpioides* (Hänke) Schrank

735. *Lycopsis arvensis* L.: Tarján: a falu szélén Héreg felé a műút mellett (alig néhány). A Gerecséből eddig nem közölték!
741. *Myosotis sparsiflora* Mikan: Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Neszmély: Borz-hegy
773. *Scutellaria columnae* All.: Agostyán: Agostyáni-hegy; Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy) (BOROS 1938, 1940, 1947; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962), Halyagos; Neszmély (BOROS 1947: Bikol): Nagy-Teke-hegy; Szomód: Les-hegy (10x); Tardos:

Bánya-hegy, Fekete-kő; Tarján: Baglyas-hegy, Gömbös-sűrű, Határ-erdők, Hársas, Katona-csapás, Kis-Somlyó, Kis-Tornyó (FEKETE - J. KOMLÓDI 1962), Szúnyog-tó melletti erdő (BOROS 1932, 1940: Fábán-kő); Tamás-kő, Tábarnok fái hegy; Tatabánya: Bodza-árok (3), Csúcsos-hegy, Farkas-völgy, Halyagos (BOROS 1950), Kis-rét, Kopasz-hegy, Kő-hegy, Vaskapu; Vértesszőlős: Kovács-hegy, Ló-pagony; Vértestolna: Pes-kő (BOROS 1932, 1947; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962).

10. térkép. A *Scutellaria columnae* All.

783. *Prunella grandiflora* (L.) Scholler: Bajót: „Gyümölcsös töve” (2000-3000); Csabdi: Bagó-hegy; Csolnok: Magos-hegy (150-200, a temető mellett); Dág: Öreg-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát (1000), Káptalan-dűlő; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”; Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Kő-hegy, Ó-hegy (150-200); Nagysáp: Órisápi-dűlő, Úrgemáj és Ókörmező; Nyergesújfalu: Magyar-hegy (100x); Sárásap: Kovács-völgy (néhány), 212,7m-es domb; Szomód: Új-hegytől É-ra; Tokod: Hegyes-kő; Vasztély: Bükkös-tető (kis folt).

788. *Phlomis tuberosa* L.: Baj: Lásas-hegy (TÖRÖK 1977; MATUS - BARINA 1998); Bajna: Borostyánkő, Mulató-hegy, Sárás-kő; Bajót: Berinyár (MATUS - BARINA 1998), „Gyümölcsös töve” (MATUS - BARINA 1998), Öreg-kő (BOROS 1936, 1946; MATUS - BARINA 1998); Csolnok: Magos-hegy (25-30) (SZOLLÁT 1980); Dorog (FEICHTINGER 1899); Kis-Kőszikla (BOROS 1952, 1962); Epöl: Fehér-szikla, Palkó-hegy (MATUS - BARINA 1998), Sas-hegy; Gyermely: „Siklóernyő-hegy” (MATUS - BARINA 1998); Héreg: Jásti-hegy, Páskom, Péter-kő; Lábatlan: Pisznice (BOROS 1947; BAUER 1997, 1998; MATUS - BARINA 1998); Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Kő-hegy,

Szentkereszt-hegy (MATUS - BARINA 1998); Nagysáp: Babály, Nagysápi-árok, Ór-hegy (MATUS - BARINA 1998), Rét-földek, Szé-Tisza; Neszmély: Asszony-hegy (MATUS - BARINA 1998); Süttő: Haraszt-hegy; Tarján: Fakó-hegy, Tamás-kő; Tokod: Dank-hegy (MATUS - BARINA 1998), Hegyes-kő (Kis-kő) (MATUS - BARINA 1998);

812. *Salvia aethiopis* L.: Agostyán: Tüzkő-hegy; Dunaalmás: Kőpíte - Vöröskő (MATUS 1992); Dunaszentmiklós (GÁYER 1916): Öreg-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Kőbánya (BOROS 1941), Palkó-hegy; Gyermely: Bagó-hegy, Fehér-csapás, Góré-hegy, „Siklóernyő-hegy”; Máriahalom: Béka-hegy, 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Kő-hegy, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Babály, Bodói-domb, Órisápi-dűlő; Neszmély (BOROS 1937): Meleges-hegy; Nyergesújfalu (FEICHTINGER 1899): Kálvária-hegy (1); Pilisjászfalu: Száraz-ág; Sárásap: Kovács-völgy, TSZ-major, Pusztaszőlő, Úrge-völgy; Szomód (BOROS 1925): 235m-es domb; Tarján: Fakó-hegy, Zsidai-irtás; Tokod: Hegyes-kő; Úny: Haraszi-dűlő (1), Szénégető - Eke-út-aljai dűlő; Vértestolna (KITAIBEL 1803): a Szénás-hegy keleti tövében.

864. *Verbascum speciosum* Schrad.: Bajna: Öreg-Nyulas (tarvágásban 100x); Gyermely: Fehér-csapás (100x), Kecske-kő (kőbányában néhány); Zsámbék: Őrsi-hegy (kőbányában 1).

869. *Kickxia spuria* (L.) Dum.: Bajna: Juhállási-erdő alatt; Epöl: Hegyenát, Vörös-hegy patak; Mogyorósbánya: Erdő-alatti földek, Pasarét.

870. *Kickxia elatine* (L.) Dum.: Epöl: Káptalan-dűlő; Mány: Körtvélyes; Tarján (BOROS 1940): Kis-Szállás.

876. *Misopates orontium* (L.) Raf.: Bajna: Pap-rét (kukoricás); Bajót: Mogyorós; Epöl: Vörös-hegy patak (néhány); Mogyorósbánya: Erdő-alatti földek (1); Nagysáp: Sápi-tó-hegy, Szilas-völgyi szántók;

878. *Scrophularia vernalis* L.: Agostyán: Agostyáni-hegy (6); Bajót: Öreg-kő (200-250) (MATUS - BARINA 1998); Héreg (GRUNDL (1865): Halyagos (3) (MATUS - BARINA 1998); Lábatlan: Bersek-hegy, Eménkes, Kis-Tüzköves (4), Pisznice: néhány (BOROS 1932: tömeges!; MATUS - BARINA 1998), Tüzköves (10); Neszmély: Akasztó-völgy (~10) Nagy-Teke-hegy (~20) (BOROS 1941; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962); Nyergesújfalu: Vaddisznó (néhány); Tardos: Csonkás-k. (Gerecse-hegy: 2), Gorma-tető (10x) (FEKETE - J. KOMLÓDI 1962); Tarján: Aranyos; Baglyas-hegy, Kis-Somlyó (BOROS 1941), Szúnyog-tó melletti erdő (~10); Tatabánya: Csúcsos-hegy (néhány tő) (BOROS 1933); Vértestolna (KITAIBEL 1803): Kappan-Bükk (BOROS 1933, 1941; FEKETE - J.

KOMLÓDI 1962).

881. *Scrophularia umbrosa* Dum.: Agostyán: Bocsátó-völgy; Epöl – Sárísáp: Bajna-Epöli vízfolyás; Bajna: Mulató-hegy alatti patak, Vágások (1); Bajót: Bajóti-patak (Kovács-berek, Repec-hegy); Dorog: Kálvária-hegy alatti patak; Gyermely: Rókás; Héreg: Szent László-patak (Szenék-alja); Máriahalom: Török-kúti völgy; Nagysáp: Bakos-tó (5); Neszmély: Téglagyári-patak; Sárísáp: Tófenék (Únyi-patak); Tarján: Alsó-Pörös, Szúnyog-tó, Váli-víz; Tata: Gerecse TSZ közelében (BOROS 1925); Tokod: Miklós-berek (3); Vasztély: Sötét-völgy, Télizöldes; Vértestolna: Tarjáni-malom-patak (legelő) (BOROS 1948).

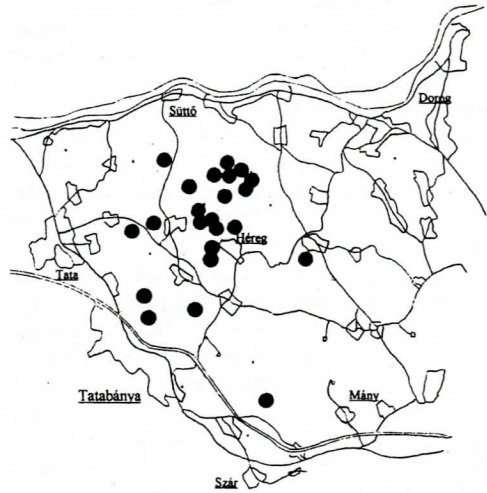
883. *Limosella aquatica* L.: Bajna: Vágások: a Bajótra vezető műút mellett, dombtetőn (!), egy szántóföldön levő foltban (társulásalkotó a *Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla). A Gerecséből eddig nem közölték!

937. *Lathraea squamaria* L.: Agostyán: Bocsátó-völgy, Száz-völgy; Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Héreg: Gerecse-hegy (Csonkás-k., Fehér-kő, Fiar-Bükk); Lábatlan: Bersek-hegy; Nyergesújfalu: a Hajdú-ugrató és Péter-járás között, Masina-völgy; Süttő: Kis-Teke-hegy; Tardos: Gorba-tető; Tarján: Somlyóvár; Tatabánya: Farkas-völgy (BOROS 1950), Kálvária-hegy, Lázár-hegy; Tokodaltáró: Nagy-Gete; Vértesszőlős: Kovács-hegy (KITAIBEL 1803: Vértestolna).

958. *Orobancha gracilis* Sm.: Dorog: Kálvária-hegy (FEICHTINGER 1899), Kis-Kőszikla; Héreg: Kajmát; Lábatlan: Bersek-hegy (1), Kis-Bersek-hegy, Ördög-gát, Pisznice; Mogyorósbánya: Kő-hegy (gyakori); Nyergesújfalu: Kecse-kő alja.

985. *Corydalis intermedia* (L.) Mérat: Agostyán: Bocsátó-völgy; Bajna: Mulató-hegy (kevés); Héreg: Gerecse-hegy (Fehér-kő [BOROS 1939], Fiar-Bükk, Kis-Gerecse, Péter-tó, Szénégető-laposa), Kajmát (szálanként); Lábatlan: Eménkes, Kis-Pisznice, Pisznice, Törökös, Tűzköves; Nyergesújfalu: Domoszló, Marót-kő; Süttő: Rigó-völgy;

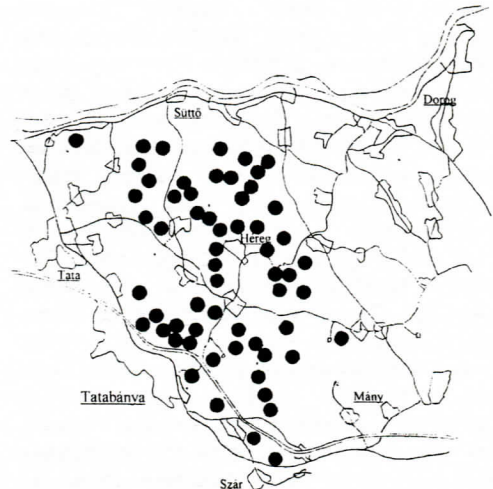
11. térkép. *Corydalis intermedia* (L.) Mérat

Tardos: Csonkás-hát, Gorba-tető; Tarján: Fábíán-kő, Mester-berek, Pörös-hegy; Tatabánya: Halyagos (BOROS 1950: Nagy-rét); Vértesszőlős: Csalán-vágás; Vértestolna: Pes-kő (100x) (BOROS 1948). A fajt a Gerecsében korábban csak BOROS Ádám találta (ld. feljebb), annak ellenére, hogy a hegység 3 pontjáról is feljegyezte 1953-as közleményében (BOROS 1953a) azt írja, hogy a Gerecsében csak a Gerecse-oldalból ismert.

986. *Corydalis pumila* (Host) Rchb.

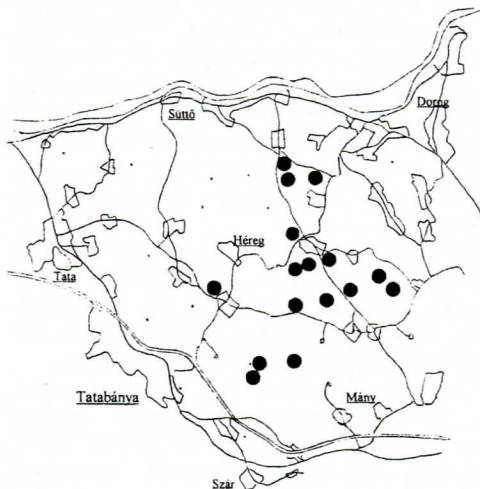
12. térkép. *Corydalis pumila* (Host) Rchb.

Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Borostyán-kő (BOROS 1949), Nyika-hegy; Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Gyermely: Bő-Somlyó (BOROS 1952), Nagy-Seres-hegy, Szarvas-völgy, Vadalmás, Vadaspark, „298 m-es domb”; Héreg:

- Halyagos, Jásti-hegy, Gerecse-hegy (Fehér-kő [BOROS 1939], Fiar-bükk, Péter-tó, Szénégető-lapos), Kajmát, Kis-Szenék (gyertyános tölgyesben 1), Szenék, Szénzsát-rét; Lábatlan: Bersek-hegy, Kis-Pisznice, Lábatlani-patak völgye, Pisznice (BAUER 1997); Neszmély: Asszony-hegy, Bors-hegy, Izsán-völgy;
- Nyergesújfalu: Domszló, Kakas-tó, Kecske-kő (BOROS 1949), Marót-kő, Somberek (BOROS 1949); Süttő: Felsővadács, Gombás-hegy, Kis-Teke; Szár: Nap-hegy; Szárliget: Zuppa (BOROS 1948); Szomód: Nagy-Duhó; Tardos: Bagoly-hegy, Csonkás-hát, Gorba-tető; Tarján: Aranyos, Baglyas-hegy, Curgó-hegy, Fakó-hegy, Fábián-kő, Fekete-kő, Gömbös-sűrű, Herkályos-hegy, Katona-csapás, Madarász-berek, Malom-patak, Mester-berek, Nyáros, Pörös-hegy, Sintér, Tamás-kő, Tábornok fái hegy, Tornó (BOROS 1928), Somlyóvár; Tatabánya: Bodza-árok, Csúcsos-hegy (BOROS 1933, 1938, 1950), Halyagos (BOROS 1931, 1939), Irtás-hegy, Koldusszállás, Kis-rét, Kopasz-hegy (1), Kő-hegy, Nagy-Keselyő-hegy, Sátor-hegy; Vértesszőlős: Ló-pagony; Vértestolna: Pes-kő (BOROS 1928, 1948).
992. *Brassica elongata* Ehrh.: Bajna: Öreg-Őr-hegy, Őr-hegy (FEICHTINGER 1865, PENKSZA 1991, 1995); Bajót: Vaskapu; Csabdi: Bagó-hegy, Irtás-tetők; Csolnok (FEICHTINGER 1899): Fukszberg, Gete-hegy, Kecske-hegy, Magos-hegy (FEICHTINGER 1865), Nagy-Gete (FEICHTINGER 1865), Spacceberg; Dág: Fazekes-hegy, Öreg-hegy, Sztávki; Dorog: Kálvária-hegy, Nagy-Gete; Dunaalmás: Kőpíte – Vörös-kő (BOROS 1942; MATUS 1992); Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Kőbánya (BOROS 1941), Kőszikla (FEICHTINGER 1865), Palkó-hegy, 212,8m-es domb; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy; Lábatlan: Búzás-hegy, Lábatlan-hegy; Mogyorósbánya: Ábel-völgy (FEICHTINGER 1899: Szarkás-hegy), Diós, Kő-hegy (BOROS 1925, 1926), volt külszíni fejtésű szénbánya, Ó-hegy, Öreg-Szőlő, Szenkereszt-hegy; Nagysáp: Babály, Bodói-domb, Eperjes-völgy, Gede-hegy, Őrisápi-dűlő, Pokol-völgy, Rét-földek, Romma, Ürgemáj és Ökörmező; Neszmély: Akasztó-hegy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy, Kálvária-hegy; Sárísáp (FEICHTINGER 1899): Babál-szikla, Kovács-völgy, Pusztas- Szőlő, Ürgé-völgy, 212,7m-es domb; Szomor: Bab-kút, Kakukk-hegy (BOROS 1940); Szomód: Csúcsos-hegy, Les-hegy (BOROS 1925); Tokod (KERNER 1857; FEICHTINGER 1899): Dank-hegy, Hegyes-kő (FEICHTINGER 1865), Köves-hegy, Les-hegy, Sas-hegy, „Szőlők mellett”; Tokodaltáró: Kis-Gete; Úny (FEICHTINGER 1899): Haraszi-dűlő, Szénégető – Eke-út-aljai dűlő, Zsámbék: Őrsi-hegy (BOROS 1940).
1009. *Conringia orientalis* (L.) Dum.: Mogyorósbánya: Széles-földek: kalászos szélén néhány;
1034. *Neslea paniculata* (L.) Desv.: Nagysáp: Pokol-völgy: Napraforgótábla szélén (10-20).
1047. *Draba muralis* L.: Bajna (FEICHTINGER 1899): Borostyán-kő, Sárasi-kő; Héreg: Hosszú-d., Kajmát (Király-kút) (BOROS 1939), Szenék; Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató, Pusztamarót, Somberek.
1084. *Hesperis sylvestris* Cr.: Bajna: Hantospusztá, Kablás-hegy, Mulató-hegy, Mulató-hegy alatti patak; Nyika-hegy, Óreg-Nyulas, Ór-hegy (FEICHTINGER 1865, 1899; BOROS 1938; PENKSZA 1991, 1995)); Bajót (FEICHTINGER 1865): Dámvadasi erdészház, „Gyümölcsös töve”, Repec-hegy (FEICHTINGER 1865); Epöl: Vörös-hegyi patak; Gyermely: Agár-torok, Vörös-hegy; Tarján: Fakó-hegy környéke, Gömbös-sűrű, Somlyó, Szünyog-tó.

13. térkép. *Hesperis sylvestris* Cr.

1183. *Jasione montana* L.: Gyermely: „298 m-es domb”, savanyú talajon (néhány tő). A Gerecséből eddig nem közölték!
1211. *Helichrysum arenarium* (L.) Mönch: Dunaalmás: Fűzihegy (1); Kőpíte; Mogyorósbánya: Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Babály, Sápi-tó-hegy (6); Neszmély (BOROS 1942): Korpás-hegy (100x), Vár-hegy (4) (BOROS 1942, 1952); Nyergesújfalu: Búzás-hegy (600); Tokod: Dank-hegy (~110), Gete-alja (10x) (SZOLLÁT 1980), Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980), Köves-hegy (~400), Sas-hegy (2), „Szőlők mellett” (8), Tökés-tető; Tokodaltáró: Kis-Gete (~600); Úny: Haraszi-dűlő (53).
1218. *Inula germanica* L.: Bajót: „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Vaskapu, Zab-úti dűlő; Csabdi:

Bagó-hegy; Csolnok: Fukszberg, Spacceberg; Dág: Fazekas-hegy, Öreg-hegy, Sztávki; Dunaalmás: Kőpite-hegy; Epöl: Ádistáció, Hegyen-át, Palkó-hegy; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”; Lábatlan: Búzás-hegy, Hármashatár; Máriahalom: Kis-hegy, 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Kő-hegy, Ó-hegy, Öreg-tanya; Nagysáp: Babály, Őrisápi dűlő, Rét-földek, Romma, Ürgemáj és Ökörmező; Sárísáp: Babál-szikla, Ürge-völgy; Tokod: Ebszónybánya (útszéli rézsűben), Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980); Tokodaltáró: Homokbánya; Úny: Haraszi-dűlő.

1220. *Inula oculus-christi* L.: Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Borostyánkő, Lukás-kő, Kablás-hegy (BOROS 1952), Mulató-hegy, Nyika-hegy, Öreg-Nyulas, Öreg-Őr-hegy, Ór-hegy (PENKSZA 1995), Sárás-kő; Bajót: Domonkos-hegy, „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Öreg-kő (TÖRÖK 1977), Vaskapu, Zab-úti dűlő; Csabdi: Bagó-hegy; Csolnok: Gete-hegy, Henrik-hegy, Kecse-hegy, Magos-hegy (SZOLLÁT 1978; 1980), Nagy-Gete (SZOLLÁT 1980), Spacceberg; Dág: Öreg-hegy, Sztávki; Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Kőszikla (BOROS 1941), Palkó-hegy; Dunaszentmiklós: Nagy-Somló (BOROS 1942; Török 1977); Gyermely: Bagoly-hegy, Bagó-hegy, Bő-Somlyó, Góré-hegy, Kecse-kő, „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy, „298 m-es domb”; Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy) (FEICHTINGER 1899; GÁYER 1916), Halyagos, Jásti-hegy, Páskom, Szenék; Lábatlan: Bersek-hegy, Búzás-hegy, Eménkes, Kis-Pisznice, „Lábatlani-patak melletti oldal”, Pisznice (BOROS 1932, 1940; TÖRÖK 1977; BAUER 1997); Leányvár: Kalap-hegyi dűlő; Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Gyertyános, Kő-hegy, Ó-hegy, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Babály, Őr-hegy, Rét-földek, Romma, Szé-Tisza, Ürgemáj és Ökörmező; Neszmély: Asszony-hegy (TÖRÖK 1977), Borz-hegy, Bors-hegy, Nagy-Teke-hegy, Nyerges-hegy (SZÁRAZ 1976); Nyergesújfalú: Búzás-hegy, Hajdú-ugrató, Kecse-kő (BOROS 1941, 1949), Marót-kő, Somberek; Sárísáp: Babál-szikla, TSZ-major, 212,7m-es domb; Süttő: Gyűrűs-oldal, Hajdú-hegy, Kis-Teke-hegy; Szár: Nap-hegy; Szárliget: Zuppa (BOROS 1942; TÖRÖK 1977); Szomor: Bab-kút; Tardos: Alsó-Látó-hegy, Bagoly-hegy, Csonkás-hát, Fekete-hegy, Felső-Látó-hegy, Szél-hegy, Gorba-tető; Tarján: Baglyas-hegy, Gömbös-sűrű, Hársas, Katonacsapás, Kis-Tornyó, Somlyóvár, Tamás-kő, Tábarnok fái hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy (GÁYER 1916; BOROS 1938; JAKUCS 1961), Irtás-hegy, Kopasz-hegy, Kő-hegy; Tokod: Dank-hegy, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980), Kőves-hegy – Öreg-kő; Tokodaltáró: Kis-Gete; Vértistolna: Pes-kő (BOROS 1932; SEREGÉLYES 1974; TÖRÖK 1977).

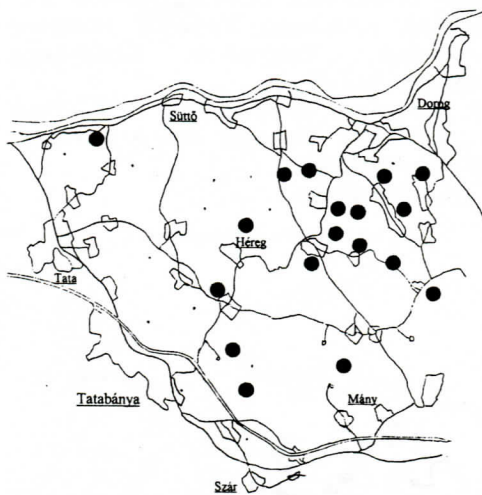
1228. *Iva xanthiifolia* Nutt.: Tata: Gerecse TSZ (5-10); Lábatlan: Lábatlan-hegy (a szeméttelap körül 10x). A Gerecséből eddig nem közölték!

1276. *Petasites hybridus* (L.) G. M. Sch.: Neszmély: Disznós-kúti-völgy (~20); Tokod: Miklós-berek.

1318. *Carduus collinus* W. et K.: Bajót: Öreg-kő (BOROS 1951); Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy) (BOROS 1947), Szenék (Páter-kő); Lábatlan: Pisznice (FEICHTINGER 1865; BOROS 1932, 1938, 1940, 1941; STIEBER 1951 in JAKUCS 1961); Tatabánya: Csúcsos-hegy (BOROS 1938, 1953a; JAKUCS 1961); Vértistolna: Pes-kő (BOROS 1928, 1932, 1935, 1938; JAKUCS 1961), Szénás-hegy.

1391. *Sonchus palustris* L.: Bajna: Kis-Csilláló-rét; Bajna-epöli vízfolyás (Bajna – Sárísáp), Mulató-hegy alatti patak; Bajót: Bajóti-patak (FEICHTINGER 1865: a Repec-hegy alatt) (Kovács-Berek), Péli-földszentkereszt; Csolnok: Henrik-hegy, Janza-rét; Epöl: Kákás-tó környéke; Héreg: Szénzsát-rét; Máriahalom: Béka-hegy alatti patak; Nagysáp: Bakos-tó, Kút-völgy, Nagysápi-árok; Neszmély: Disznós-kúti-völgy (1); Tarján: Baglyas-hegy, Szúnyog-tó, Váli-víz; Tokod: Miklós-berek (2); Vasztély: Télizöldes.

14. térkép. *Sonchus palustris* L.

1397. *Taraxacum serotinum* (W. et K.) Poir.: Baj: Szentandrás-hegy; Bajna: Mulató-hegy fölött; Bajót: Beri-nyár, Juhállás-alatti földek, Kovács-berek, Látó-hegy, Öreg-kő, Pásztorház, Vaskapu; Csabdi: 224m-es domb a falutól nyugatra; Csolnok: Kecse-hegy (SZOLLÁT 1980), Spacceberg; Dág: Öreg-hegy, Sztávki; Dorog: Kálvária-hegy; Dunaalmás (HILLEBRANDT 1858; FEICHTINGER 1899): Kőpite – Vöröskő (BOROS 1942); Epöl: Ádistáció, Hegyenát, Kőbánya (BOROS 1941), Kőszikla, Palkó-hegy; Gyermely: „Siklóernyő-hegy”, Vörös-hegy; Lábatlan:

Bersekbánya (BOROS 1949), Borovicskás, Búzás-hegy, Lábatlan-hegy; Leányvár: Kalap-hegyi dűlő; Kolostor-hegy; Mogyorósbánya: Kő-hegy (BOROS 1926), Ó-hegy (BOROS 1925), Plesina, Szentkereszt-hegy, Tanbánya; Nagysáp: Bodóidomb, Gede-hegy, Őr-hegy, Őrisápi-dűlő, Pokolvölgy, Romma, Sápi-tóhegy, Ürgemáj és Ökörmező; Neszmély (BOROS 1939, 1942): Akasztó-hegy, Kozma-hegy, Vár-hegy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy (BOROS 1942), Kálvária-hegy, Kutya-hegy; Sárísáp: Babál-szikla, Kovács-völgy, TSZ-major, Ürge-völgy, 212,7m-es domb; Szomor: Kakukk-hegy (BOROS 1940); Szomód: 235m-es domb a falutól keletre; Tarján: Fakó-hegy, Somlyó-hegy; Tokod (FEICHTINGER 1899): Dank-hegy, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980), Köves-hegy, Tökés-tető; Tokodaltáró: Kis-Gete; Úny: Haraszi-dűlő, Szénégető – Eke-út-alja dűlő; Vasztély: Bükkös-tető, Sötét-völgy.

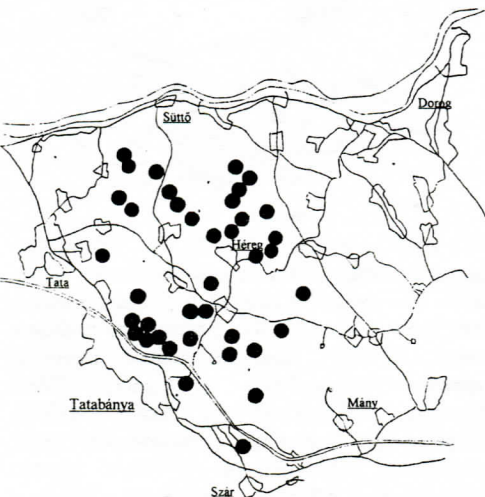
1440. *Lychnis coronaria* (L.) Desr.: Bajna: Lukás-kő (10x); Gyermely: Agár-torok, „298 m-es domb”; Héreg: Jásti-hegy, Páskom; Vértestolna: Pes-kő (TÖRÖK 1977);

1448. *Silene viridiflora* L.: Gyermely: Bagó-hegy; Héreg: Kajmát; Nyergesújfalu: Kecse-kő alatt; Süttő: Búdös-patak; Szomód: Les-hegy (2); Tarján: Gömbös-sűrű, Pörös-hegy (BOROS 1940: Fábrián-kő, Pörös-hegy), Tuskó-rét; Tatabánya: Farkas-völgy; Vértesszőlős: Kovács-hegy; Vértestolna: Pes-kő.

1515. *Spergularia rubra* (L.) J. et C. Presl: Mogyorósbánya: Alkotmány utca. A Gerecséből eddig nem közölték!

1705. *Veratrum nigrum* L.

15. térkép. *Veratrum nigrum* L.

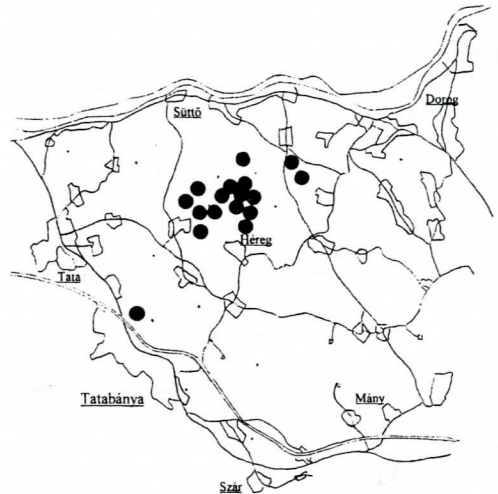

Agostyán: Száz-völgy (SZÁRAZ 1976); Baj: Kecse-hegy (MATUS - BARINA 1998); Bajna: Borostyán-

kő, Lukás-kő; Dunaszentmiklós: Cser-hát, Nagy-Somló (BOROS 1942); Gyermely: Szarvas-völgy, Vadalmás; Héreg: Gerecse-hegy (Fehér-kő, Fiarbük) (FEICHTINGER 1899; BOROS 1932, 1939, 1940; MATUS - BARINA 1998), Kajmát, Kis-Szenék, Szénzsát-rét; Szenék; Lábatlan: Tüzköves (SZÁRAZ 1981); Neszmély: Borz-hegy, Nagy-Teke-hegy (BOROS 1941; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962); Nyergesújfalu: Domszló, Kecse-kő (BOROS 1949), Marót-kő, Somberek; Süttő: Kis-Teke-hegy (BOROS 1938); Szárliget: Zuppa (BOROS 1940; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962); Tardos: Csonkás-hát; Tarján: Aranyos, Baglyas-hegy, Csurgó-hegy (SZÁRAZ 1981), Fekete-kő, Határ-erdők, Herkályos-hegy, Nyáros, Sintér, Szúnyog-tó melletti erdő, Tamás-kő, Tábarnok fái hegy; Tatabánya: Bika-rét, Csúcsos-hegy (BOROS 1938, 1950; SZÁRAZ 1981), Farkas-völgy, Halyagos (BOROS 1931; SZÁRAZ 1976, 1981), Irtás-hegy, Kis-réti vadászház, Kopasz-hegy, Kő-hegy, Lázár-hegy, Nagy-Keselyő-hegy (BOROS 1920), Vaskapu (BOROS 1933), Vörös-hegy (BOROS 1933); Vértestolna: Kovács-hegy (SZÁRAZ 1981), Pes-kő (BOROS 1928, 1932).

1722. *Allium ursinum* L.

16. térkép. *Allium ursinum* L.

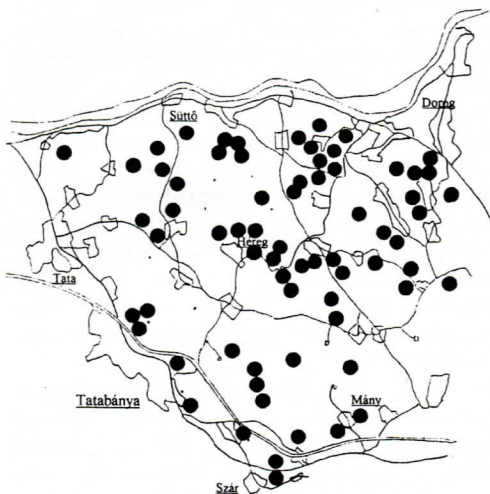

Bajót: Domonkos-hegy, Repec-hegy; Héreg: Gerecse-hegy (Fiarbük [néhány], Kis-Gerecse [tömeges] (BOROS 1949; KOMLÓDI 1958; SZÁRAZ 1976; KEVEY 1978; SZÁRAZ 1981), Szénégető-laposa, Kajmát, Szent László-patak (a Kis-Szenék mellett: 10 x 10m-en), Szénzsát-rét; Lábatlan: Tüzköves (BOROS 1949); Nyergesújfalu: Domszló (2), Hajdú-ugrató (BOROS 1949), Marót-kő, Masina-völgy, Pusztamarót (FEICHTINGER 1899; BOROS 1938; FEKETE - J. KOMLÓDI 1962 1962; SZÁRAZ 1976; BAUER 1998),

- Vaddisznós (néhol tömeges); Tardos: Bánya-hegy, Csonkás-k, Karácsonyfa-kert.; Tatabánya: Farkas-völgy (néhány).
1728. *Allium moschatum* L.: Szomor: Kakukk-hegy (1000x) (ZÓLYOMI 1934; BOROS 1940); Tokod: „Szőlők mellett” (1000x).
- 1742,4. *Scilla vindobonensis* Speta: Bajót: Öreg-kő (BOROS 1936, 1953a: *Scilla bifolia*) – Muzslai-hegy (1000x); Neszmély: Disznós-küti-völgy (100x).
1746. *Ornithogalum pyramidale* L.: Bajót: Becényivár, „Gyümölcsös töve”, Szem-szőlők; Epöl: Hegyenát; Lábatlan: Kis-Bersek-hegy; Mogyorósbánya: Kő-hegy, Plesina, Szentkereszt-hegy; Tarján: Somlyóvár (Vörös-part);
1751. *Ornithogalum refractum* Kit.: Bajót: Vaskapu; Nagysáp: Római-szőlőhegy.
1779. *Iris humilis* Georgi subsp. *arenaria* (W. et K.) A. et D. Löve: Dorog: Arany-hegy (veszélyeztetett); Nyergesújfalu: Búzás-hegy (100x); Tokod: Tökés-tető (1m²-en)
1781. *Iris variegata* L.: Bajna: Lukás-kő, Mulató-hegy, Sárás-kő; Csolnok: Magos-hegy (SZOLLÁT 1980), Nagy-Gete (SZOLLÁT 1980); Gyermely: Bő-Somlyó, Nagy-Seres-hegy, Rókás (BOROS 1941), „298 m-es domb”; Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy) (FEICHTINGER 1899), Jásti-hegy, Kis-Szenék, Páskom; Lábatlan: Bersek-hegy, Eménkes, Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”; Neszmély: Asszony-hegy, Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató, Kecské-kő, Péter-járás; Szárliget: Zuppa (BOROS 1942); Szomód: Nagy-Duhó; Tardos: Csonkás-hát, Gorba-tető; Tarján (KITAIBEL 1903): Baglyas-hegy (BOROS 1941), Fakó-hegy, Fábián-kő (TÖRÖK 1977), Fekete-kő, Herkályos-hegy, Kis-Tornyó (TÖRÖK 1977: Tornyóhegy), Tamás-kő, Tábornok fái hegy; Tatabánya: Csúcsos-hegy, Halyagos, Kopasz-hegy, Kő-hegy, Nagy-Keselyő-hegy, Vaskapu; Vértestolna: Kovács-hegy, Pes-kő (JAKUCS 1961), Szenás-hegy.
1786. *Iris graminea* L.: Bajna: Öreg-Ör-hegy (BOROS 1952); Bajót: Bozótos, Domonkos-hegy, Mány-oldal, Szé-Tisza; Csolnok: Magos-hegy; Gyermely: Vadalmás; Lábatlan: Kis-Bersek-hegy; Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató, Péter-járás; Tarján: Fekete-kő; Tatabánya: Csúcsos-hegy.
1812. *Cephalanthera longifolia* (Huds.) Fritsch: Bajna: Sárás-kő; Bajót: Bődös-lyuk (2); Héreg: Kajmát (1); Nyergesújfalu: Kecské-kő (1), Vaddisznós; Tarján: Kis-Somlyó, Tornyó; Tatabánya: Bika-rét, Irtásföld; Tokodaltáró: Homokbánya (BARINA 2000); Vértestolna: Kovács-hegy.
1815. *Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw.: Bajna: Nyika-hegy (10x), Öreg-Ör-hegy; Bajót: Bozótos (1), Látó-hegy (1), Mány-oldal, Öreg-kő; Héreg: Jásti-hegy (1), Kajmát, Szenék (Páter-kő); Lábatlan: Bersek-hegy, Bődös-patak, Lábatlani-patak; Mogyorósbánya: Gyertyános; Nyergesújfalu: Kecské-kő; Óbarok: Lóingató (BOROS 1938); Tarján: Tábornok fái hegy; Süttő: Gyűrűs-oldal, Hajdú-hegy, Hajdútemető; Szár: Kis-hegy; Tokod: Miklós-berek (4); Vértestolna: Pes-kő (1) (BOROS 1935).
1816. *Epipactis purpurata* Sm.: Lábatlan: Tüzköves (1); Nyergesújfalu: Marót-kő (1). A Gerecséből eddig nem közölték!
1831. *Ophrys apifera* Huds.: Bajót: Bődös-lyuk, Domonkos-hegy (összesen ~30, 1999-ben). A 2000 tavaszán talált tölevelek alapján valószínűsíthető az előfordulása az előbbi termőhelyek közelében a Szem-Szőlők nevű területen, ám ebben az évben egyik területen sem virágzott, így utóbbi előfordulása megerősítést igényel.
1836. *Orchis morio* L.: Nagysáp: Romma (10x); Szár: Nap-hegy (10-20); Tokod: Köves-hegy (2), Tökés-tető (10x).
1843. *Orchis mascula* L. subsp. *signifera* (Vest) Soó: Héreg: Kis-Szenék (2000-ben: 4 virágzó + 7 meddő); Nyergesújfalu: Hajdú-ugrató (2000-ben: 1 virágzó + meddő).
1927. *Carex liparicarpos* Gaud.: Baj: Lábás-hegy; Bajót: Domonkos-hegy; Csolnok: Gete-hegy, Henrik-hegy, Magos-hegy, Nagy-Gete; Dorog: Aranyhegy, Kálvária-hegy, Kis-Kőszikla; Dunaalmás: Füzü-hegy, Kőpíte; Epöl: Kőszikla; Lábatlan: Kőbánya a falu mellett; Mogyorósbánya: Ó-hegy, Kő-hegy; Neszmély (BOROS 1953a: a neszmélyi lőszlejtőkön): Asszony-hegy, Korpás-hegy, Vár-hegy (BOROS 1952); Nyergesújfalu: Búzás-hegy; Óbarok: Lóingató (SEREGÉLYES 1974); Szár: Nap-hegy; Szárliget: Zuppa (BOROS 1942; TÖRÖK 1977); Szomód: Csúcsos-hegy; Tokod: Dank-hegy, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980), Köves-hegy – Öreg-kő, „Szőlők mellett”; Tokodaltáró: Homokbánya, Kis-Gete.
1933. *Carex alba* Scop.: Bajna: Öreg-Nyulas; Csolnok: Nagy-Gete (*Fago-Ornetum* ZÓLYOMI [1950] 1958 fragmentumban); Óbarok: Lóingató; Szárliget: Zuppa; Tatabánya: Farkas-völgy (mély lösztalajon), Vaskapu (BOROS 1933); Tokod: Les-hegy, Miklós-berek (lőszmelyút mentén).
1938. *Carex michelii* Host: Agostyán: Agostyáni-hegy; Bajna: Borostyán-kő, Mulató-hegy, Nyika-hegy (BOROS 1952.: a Nyika-örháztól a Bő-Somlyó felé), Öreg-Nyulas, Öreg-Ör-hegy (BOROS 1952), Ör-hegy (PENKSZA 1995); Bajót: Domonkos-hegy, „Gyümölcsös töve”, Látó-hegy, Mány-oldal, Öreg-kő, Zab-úti dűlő; Csabdi: Bagó-hegy, Dobogó; Csolnok: Gete-hegy, Henrik-hegy, Kecské-hegy (SZOLLÁT 1980), Liget-hegy, Magos-

hegy, Nagy-Gete; Dág: Öreg-hegy; Dorog: Kis-Köszikla; Dunaalmás: Kőpíte; Dunaszentmiklós: Nagy-Somló; Epöl: Palkó-hegy; Gyermely: Kecske-kő, „Siklóernyő-hegy”, „298 m-es domb”; Héreg: Fehér-kő (Gerecse-hegy), Jásti-hegy, Kajmát (BOROS 1939), Kis-Szenék, Páskom, Szenék; Lábatlan: Bersekbánya, Kis-Bersek-hegy, „Lábatlani-patak melletti oldal”, Réz-hegy; Máriahalom: 237m-es domb (felhagyott szőlők); Mogyorósbánya: Ábel-völgy, Gyertyános, Kő-hegy, Ó-hegy, Plesina, Szentkereszt-hegy; Nagysáp: Kút-völgy, Romma, Ürgemáj és Ökörmező; Neszmély: Asszony-hegy, Nagy-Teke-hegy (BOROS 1941); Nyergesújfalu: Bikoli-út, Hajdú-ugrató, Péter-járás; Óbarok: Lóingató; Sárísáp: Babál-szikla, Üрге-völgy, 212,7m-es domb; Süttő: Farkas-völgy, Hajdú-hegy, Kis-Teke-hegy; Szár: Nap-hegy, Üрге-hegy; Szárliget: Halyagos; Tardos: Gorba-tető, Szél-hegy; Tarján (KITAIBEL 1803): Baglyas-hegy, Fakó-hegy, Keskeny-határ, Madarász-berek, Öreg-erdő, Somlyóvár (BOROS 1941), Tábornok fái hegy; Tatabánya: Bódís-hegy, Csúcsos-hegy, Farkas-völgy (BOROS 1938, 1950), Kukorica-hegy, Vaskapu (BOROS 1933); Úny: Tabányi-hegy; Vasztély: Bükkös-tető.

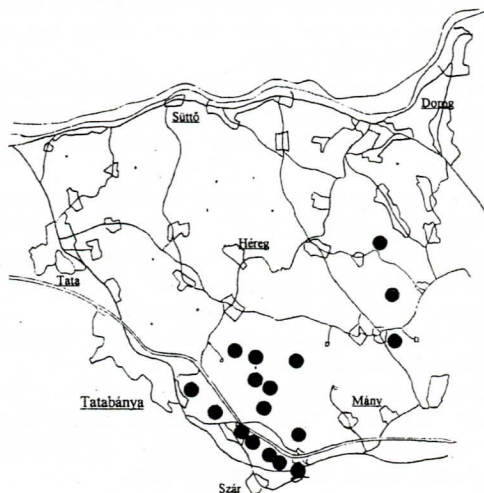
17. térkép. *Carex michelii* Host

2010. *Poa badensis* Haenke.: Epöl: Köszikla; Gyermely: Vörös-hegy; Óbarok: Lóingató (BOROS 1938; SEREGÉLYES 1974); Szár: Nagy-hegy, Nap-hegy; Szárliget: Halyagos, Zuppa (BOROS 1942; SEREGÉLYES 1974; TÖRÖK 1977; MATUS - BARINA 1998; ZÓLYOMI 1947 in CSONTOS 1998); Szomor: Kakukk-hegy (BOROS 1938; MATUS - BARINA 1998); Tarján: Baglyas-hegy, Fakó-hegy, Hársas, Mester-berek, Somlyóvár (FEICHTINGER 1899; BOROS 1941), Tábornok fái hegy; Tatabánya:

Kálvária-hegy, Sátor-hegy; Újbarok: Kőbánya.

18. térkép. *Poa badensis* Haenke

2023. *Melica nutans* L.: Bajót: Mány-oldal, Muzslai-hegy, Szakadás; Csolnok: Gete-hegy (SZOLLÁT 1980), Magos-hegy, Nagy-Gete; Mogyorósbánya: Gyertyános; Szár: Nap-hegy; Tatabánya: Farkas-völgy;
2035. *Agropyron pectiniforme* R. et Sch.: Csolnok: Magos-hegy, Spaceberg; Dág: Fazekas-hegy; Dorog: Aranyhegy; Epöl: Palkó-hegy; Mogyorósbánya: Kő-hegy, Ó-hegy, Tanbánya; Nagysáp: Romma; Neszmély: Vár-hegy; Nyergesújfalu: Búzás-hegy; Sárísáp: TSZ-major, a falutól keltre útszéli rézsűn; Tokod: Ebszönybánya, Hegyes-kő (SZOLLÁT 1980), Sas-hegy, „Szőlők mellett”; Zsámbék: Örsi-hegy.
2036. *Elymus caninus* (L.) L.: Bajna: Nyika-hegy, TSZ; Mogyorósbánya: Kő-hegy; Neszmély: Asszony-hegy; Tarján: Tornyó; Tokod: Miklós-berek.
2095. *Stipa dasyphylla* (Czern.) Trautv.: Dág: Öreg-hegy (200-250).
2103. *Hierochloa repens* (Host) P. B.: Bajót: Öreg-kő, Hármás-gát; Csolnok - Dág: Kecske-hegy; Dág: Sztávki; Mogyorósbánya: Kő-hegy; Sárísáp: Kovács-völgy, Pusztaszőlő.
8016. *Botrychium lunaria* (L.) Sw.: Mogyorósbánya: Kő-hegy (22).
8035. *Asplenium javorkaeum* Vida: Bajót: Öreg-kő (1000x) (BOROS 1936, 1938, 1946; KOMLÓDI 1958; SEREGÉLYES 1974); Neszmély: Bors-hegy (10x) (SZÁRAZ 1976.: Száz-völgy) Nagy-Teke-hegy (10x) (BOROS 1938, 1941; TÖRÖK 1977; SZÁRAZ 1981); Tardos: Alsó-Látó-hegy (10x) (SZÁRAZ 1976); Vértestolna: Pes-kő (alig) (BOROS 1928, 1932, 1935, 1948; SEREGÉLYES 1974;

TÖRÖK 1977), Szénás-hegy keleti oldala (1).
8046. *Polystichum aculeatum* (L.) Roth: Neszmély
(SEREGÉLYES 1986): Disznós-kúti-völgy, Izsán-

völgy, Téglagyári-patak; Tokod: Csomória. Mély,
nedves lőszövölgyekben.

Értékelés

Az elterjedési térképek valamint előfordulási adatok összevetéséből kiténik a Központi-Gerecsének a Nyugati-Gerecsével való szorosabb kapcsolata, amit alátámaszt, hogy több faj egyaránt megtalálható mindkét kistájon (vö. *Allium ursinum*, *Corydalis intermedia*, *Omphalodes scorpioides* és *Veratrum nigrum* elterjedése), míg a dombvidéki jellegű különálló rögökből felépülő Keleti-Gerecsének számos faja (*Hesperis sylvestris*, *Lotus borbasii*, *Sonchus palustris*) éppúgy nincs meg a Nyugati-Gerecsében, mint a Központiban. Jóval szorosabb kapcsolat fedezhető fel a Keleti-Gerecse és a Zuppa-csoport valamint a Somlyóvár-csoport között: több, dolomiton jellemző faj a Zuppa- és Somlyóvár-csoporton keresztül a Keleti-Gerecse rögein is jól nyomon követhető, míg a Nyugati-Gerecséből teljesen hiányzik (pl. *Coronilla coronata*, *Poa badensis*). Más fajok viszont hangsúlyosan a Nyugati-Gerecsében jelennek meg (*Scutellaria columnae*, *Smyrnum perfoliatum*) és szintén megvannak a Zuppa- és Somlyóvár-csoporton, míg a Keleti-Gerecsében teljesen hiányoznak (*Scutellaria columnae*) vagy csak fragmentális állományaik találhatók (*Smyrnum perfoliatum*). Ezek alapján kiemelendő a Zuppa- és Somlyóvár-csoport szerepe: itt megtalálhatók mind a Gerecse keleti, mind a nyugati részében jellemző fajok, a Gerecsének a Vértesrel való kapcsolata e két hegycsoporton keresztül a leginkább nyilvánvaló. Annak ellenére, hogy a Keleti-Gerecse és a Gete-csoport legtöbb faja közös és éles határvonal a két terület között nem húzható (vö. *Lotus borbasii*), van olyan faj, mely a Gete-csoportról hiányzik (ld. *Hesperis sylvestris*, *Helleborus dumetorum*) és a Keleti-Gerecsében jellemző, illetve olyan, mely csak a Gete-csoportban található meg (*Astragalus vesicarius* subsp. *albidus*), ezek a Gete-csoport bizonyos fokú önállóságát, elkülönülését támasztják alá.

A nagy súllyal homokon megjelenő *Scabiosa canescens* elterjedése jól végigkövethető Dunaalmástól egészen Leányvárig a Duna menti homokdombokon és a Dorogi-medence peremének homokján (szomori előfordulása szigetszerű, itt dolomiton). Olyan fajról is látható elterjedési térkép, mely a Gerecse szinte teljes területén viszonylag gyakori (*Carex michelii*, *Corydalis pumila*), illetve nem kötődik egy-egy kistájhoz (*Orlaya grandiflora*, *Vicia sparsiflora*).

Összefoglalás

A Gerecse-hegységből és környékéről közölt florisztikai adatok között 13, a Gerecséből korábban nem ismert edényes növényfaj hegységbeli előfordulását ismertetem, sok fajnak pedig régi előfordulásait erősítettem meg. Néhány, botanikailag eddig ismeretlen területről (a Csabdi melletti Bagó-hegy, a tarjáni Fakó-hegy, a Lábatlani-patak, az agostyáni Tüzkő-hegy, valamint a Keleti-Gerecse jelentős része) szintén közlök adatokat. A bemutatott térképeken szereplő fajok elterjedési mintázata alapján a hegység egyes részeinek kapcsolatára és a Gerecsének a Vértes-hegységgel való kapcsolatára próbáltam következtetni, valamint a Zuppa- és Somlyóvár-csoport központi szerepére hívom fel a figyelmet.

Köszönetnyilvánítás

Szeretnék köszönetet mondani mindenekelőtt PIFKÓ Dánielnek, akivel számos növény lelőhelyét közösen találtuk meg és mellette értékes tanácsaival segített és MATUS Gábornak hasznos javaslataiért; PRECH Nikolettnek, amiért a tarjáni Fakó-hegy értékeire, BOKROS Józsefnek, hogy a Zab-úti dülő *Pulsatilla*-állománya felhívta a figyelmem; ISÉPY Istvánnak (ELTE Botanikus kert) és PAPP Gábornak (MTM Növénytár) pedig, hogy hozzáférést biztosítottak BOROS Ádám útinaplóihoz. Munkám a Pro Renovanda Cultura Hungariae „Diákok a Tudományért” szakalapítványának támogatásával folyt.

Summary

The range of some plant species in the Gerecse mts, Hungary

Z. BARINA

Detailed data are shown to the range of some plant species in the Gerecse Mts., Hungary. 18 original maps help to demonstrate the occurrences of species, which have typical range patterns in the mountains (e.g. restricted to the eastern, western or central parts of the mountains or in the dolomite hills in the south, or the Gete group in the north-east edge). 13 species is mentioned by the author, which had not been known in the Gerecse hills (these are: *Pyrus nivalis* Jacq., *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim, *Chaerophyllum aromaticum* L., *Sherardia arvensis* L., *Geranium pratense* L., *Asclepias syriaca* L., *Lycopsis arvensis* L., *Limosella*

aquatica L., *Jasione montana* L., *Iva xanthiifolia* Nutt., *Achillea distans* W. et K., *Spergularia rubra* (L.) J. et C. Presl, *Epipactis purpurata* Sm.). The presence of a lot of species today had been vague, because of the last publication deal with, were published years ago. Certain areas of the region had not been known, so this is the first time, we can get information about the vegetation of these, which are mainly in the eastern hilly region of the mountains.

Irodalom

- BARINA Z. (2000): Felhagyott homokbányák florisztikai vizsgálata I. – *Kitaibelia* 5 (2): 313-318.
- BAUER N. (1997): A Pisznice- és Kis-Pisznice botanikai értékei. – *Limes* 1997/1: 117-133.
- BAUER N. (1998): Növénytarulástani érdekességek a Központi-Gerecséből. – *Kitaibelia* 3(2): 339.
- BAUER N. – BARNA J. (1999): Dorog és Esztergom környékének növényvilága. – *Bakonyi Természet-tudományi Múzeum Kiadványa*, Zirc, 80 pp.
- BOROS Á. (1920, 1925, 1932, 1933, 1940, 1941, 1942, 1948, 1951, 1952): Florisztikai jegyzetek. – Kézirat utinaplók. MTM Növénytár.
- BOROS Á. (1938, 1949): Florisztikai közlemények II. – *Bot. Közlem.* 35: 310-320., Florisztikai közlemények III. – *Borbásia* 9(3-5): 28-35.
- BOROS Á. (1944): A *Cotinus coggygria* hazai elterjedéséhez. – *Bot. Közlem.* 41: 152-153.
- BOROS Á. (1953a): A Gerecse-hegység növényföldrajza. – *Földrajzi Értesítő* 2: 470-484.
- BOROS Á. (1953b): A Pilis-hegység növényföldrajza. – *Földrajzi Értesítő* 3: 370-384.
- CSONTOS P. (szerk., 1998): Sziklagyeppek szünbotanikai kutatása. – *Scientia Kiadó*, Bp. 296 pp.
- FARKAS (szerk. 2000): Magyarország védett növényei. – *Mezőgazda Kiadó*, Budapest, 87. p.
- FEICHTINGER S. (1865): Közlemények Esztergom megye helyrajzából. – *A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók 1864-ben Marosvásárhelyt tartott X. ülésének munkálatai*, Pest, 273-285.
- FEICHTINGER S. (1899): Esztergom megye és környékének flórája. – *Esztergom Vidéki Régészeti és Történelmi Társaság kiadv.* Esztergom
- FEKETE G. – J. KOMLÓDI M. (1962): Die Schuttabhangwalder der Gerecse und Bakony Gebirge. – *Ann. Univ. Sci. Budapest. Rol. Eötvös nom., Sect. Biol.* 5: 115-130.
- GÁYER Gy. (1916): Komárom megye virágos növényeiről. – *Magyar Bot. Lapok* 15: 37-54.
- GRUNDL I. (1865): *Mitteliungen aus Ungarn*. – *Öst. Bot. Zeitschrift* 1: 11-13.
- JAKUCS P. (1961): Die phytözönologischen Verhältnisse der Flaumeichen-Buschwalder Südostmitteleuropas. – *Akadémiai Kiadó*, Bp.
- JÁVORKA S. (1904): Adatok a Pilis-hegység növényzetének ismeretéhez. – *Bot. Közlem.* 3: 119-120.
- KERNER A. (1857): *Das Pilis-Vértes-Gebirge, eine pflanzengeographische Skizze*. – *Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien* 7: 257-278.
- KEVEY B. (1978): Az *Allium ursinum* L. magyarországi elterjedése. – *Bot. Közlem.* 65 (3): 165-175.
- KITAIBEL (1803) in.: Gombocz E. (1945): *Diaria Itinerum Pauli Kitaibelii I-II*. – *Term. Tud. Múzeum kiadása*, Bp.
- KOMLÓDI M. (1958): Adatok a Gerecse növényföldrajzához. – *ELTE Növényrendszertani Intézet*, Bp. (Borbás Vince Pályázat).
- MATUS G. (1992): Adatok a Gerecse északnyugati részének flórájához: A dunaalmási Vöröskő és Kőpíte. – *Limes Komárom-Esztergom megyei Tudományos Szemle* 92(2): 41-55.
- MATUS G. (1993): Néhány új florisztikai adat a Gerecséből. – *Bot. Közlem.* 80(1-2): 41-45.
- MATUS G. – BARINA Z. (1998): Néhány újabb adat a Gerecse és környéke flórájához. – *Kitaibelia* 3(2): 281-286.
- PENKSZA K. (1991): New floristic records from the Gerecse Mountains. – *Abstr. Bot.* 15: 61-62.
- PENKSZA K. (1995): Flora of the Ór-hegy (Gerecse Mts. Hungary). – *Studia Bot. Hung.* 26: 37-48.
- SEREGÉLYES T. (1974): Über die Felsenrasenvegetation der Gerecsegebriges. – *Ann. Univ. Sci. Bpest. Rol. Eötvös nom., Sect. Biol.* 16: 123-144.
- SEREGÉLYES T. (1986): The establishment of ferns in planted pine forests in the vicinity of Tata, Hungary. – *Abstr. Bot.* 10: 117-130.
- SIMON (2000): A magyarországi edényes flóra határozója. – *Nemzeti Tankönyvkiadó*, Bp. 976 pp.
- SKOFLEK I. (1971): Tata páfrányai. – *A Tatai Herman Ottó Szakkör Munkái* 1970-71.
- SZÁRAZ P. (1976): A Gerecse gyertyános-tölgyes erdeinek növénycönológiai vizsgálata. – *Szakkolgozat (kézirat)*, 40 pp.
- SZÁRAZ P. (1981): Vegetációtanulmányok a Gerecse hegységben. – *Doktori értekezés (kézirat)*. Bp.
- SZERDAHELYI T. (1984): Rare ferns of Hungary III. The establishment of fern species in a planted pine forest. – *Studia Bot. Hung.* 17: 15-22.
- SZOLLÁT Gy. (1978): A Gete-hegycsoport természetes vegetációjának cönológiai vizsgálata. – *Szakkolgozat (kézirat)*. Bp.
- SZOLLÁT Gy. (1980): Data of the Flora and Vegetation of Gerecse Mountains I. – *Studia Botanica Hungarica* 14.: 83-105.
- TÖRÖK K. (1977): A Gerecse karsztbokor-erdeinek növénycönológiai vizsgálata. – *Szakkolgozat (kézirat)*. Bp. 42 pp.
- ZÓLYOMI B. (1934): *Dracocephalum austriacum* L. a Békón (Adatok az Ósmátra flórájához). – *Bot. Közlem.* 31(1-2): 35-37.